

Juridiska fakultetsstyrelsen
Professor Henrik Wenander

Finansdepartementet

Remiss: Promemorian Likvärdiga krav på mål och riktlinjer för alla utförare av kommunal verksamhet

Fi2023/01006

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet får härmed avge följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av professorerna Vilhelm Persson och Henrik Wenander.

Förslaget avser en förändring av kommunallagens bestämmelse om program med mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare (5 kap. 3 § kommunallagen [2017:725]). Avsikten är att ett sådant program ska omfatta samtliga utförare, och inte som nu enbart privata aktörer. På detta sätt kommer kommuner och regioner som bedriver verksamhet i egen regi att omfattas av sådana program.

Fakultetsstyrelsen noterar att kommuner och regioner generellt sett har större möjligheter att löpande kontrollera och styra verksamhet som bedrivs i egen regi än privata utförare. Därför kan förslaget medföra extra administration för kommuner och regioner. Fakultetsstyrelsen har emellertid inte möjlighet att bedöma om fördelarna i så fall överväger nackdelarna.

Ur rättslig synvinkel kan däremot konstateras att promemorian saknar mer ingående överväganden om förslaget i förhållande till proportionalitetsbestämmelsen i 14 kap. 3 § RF som anger att en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte bör gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. Avsikten med bestämmelsen är att riksdagen ska kunna välja en reglering som så lite som möjligt begränsar den kommunala självstyrelsen. En förutsättning för detta är ”att det i lagstiftningsprocessen har gjorts noggranna analyser av den påverkan olika förslag har på den kommunala självstyrelsen” (prop. 2009/10:80 s. 212).

Proportionalitetskravet nämns visserligen i promemorian (avsnitt 5.2). Där konstateras dock utan någon egentlig motivering att förslaget är proportionerligt i förhållande till den inskränkning i den kommunala självstyrelsen som det medför. Enligt fakultetsstyrelsens mening behöver den fortsatta beredningen av förslaget omfatta en mer noggrann redovisning av de olika momenten i proportionalitetsavvägningen.

Enligt delegation

Vilhelm Persson

Henrik Wenander